

VÄSTERÅS STAD

Susanne Malo
susanne.shahoud.malo@vasteras.se

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Datum 2022-09-21 Diarienumr BN 2018/01181

1 (21)

Byggnadsnämnden DP 1941

Detaljplan Dp 1941 för Njord 8 och del av Västerås 1:1, Centrum, Västerås, Dp 1941

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Planens syfte

Syftet med planen är att möjliggöra en om- och tillbyggnad av Aros Congress Center genom en påbyggnad av före detta Asea Forum längs Kopparbergsvägen.

Planläggningen syftar även till att säkerställa att byggnaden utformas med en hög arkitektonisk kvalitet som samspelar med dess omgivning eftersom den ligger i ett centralt, strategisk viktigt och synligt läge i Västerås centrum som även ligger inom riksintresse för kulturmiljövård.

Målsättningen är att värna kvarterets arkitektoniska karaktär samtidigt tillåter planen att öppna upp dem slutna fasaderna mot Kopparbergsvägen. Planen syftar även till att öka fastighetens användbarhet genom att pröva fler möjliga användningar, som centrumändamål, kontor och bostäder.

Hur samrådet har bedrivits

Byggnadsnämnden fattade 2021-11-17 (BN §305) beslut om samråd. Samråd har genomförts enligt plan- och bygglagen 5 kap 11–17 §§.

Planen var ute på samråd den 2021-11-25 fram till 2021-12-16. Samrådsförslaget fanns tillgänglig på Stadshusbiblioteket och i Stadshusentrén. Förslaget visades även på Västerås stads webbplats, [dp1941 - Västerås \(vasteras.se\)](#).

Stadsbyggnadsförvaltningen bjöd in berörda och sakägare till ett samrådsmöte/öppet hus i stadshuset den 2021-12-08.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Under samrådet skickades 17 yttranden till Byggnadsnämnden. Fem av de inskickade yttrandena innehöll inga synpunkter på planförslaget.

Inkomna synpunkter

Nedan redovisas de synpunkter som skickades in under samrådstiden samt stadsbyggnadsförvaltningens kommentarer. Mer omfattande synpunkter redovisas kortfattat men bifogas i sin helhet som bilagor.

Följande har yttrat sig under samrådstiden men inte haft några synpunkter:

- Grundskolenämnden
- Individ- och familjenämnden
- Kultur-, idrott- och fritidsförvaltningen
- Luftfartsverket
- Vattenfall

Nedan presenteras alla synpunkter som lämnades på samrådshandlingen.

1. LÄNSSTYRELSEN

Sammanfattningen ur skrivelsen citeras. I övrigt se bilaga 1.

Länsstyrelsen har synpunkter gällande:

- **Riksintresse 3 kap. miljöbalken - Riksintresse för kulturmiljövården, Västerås stad U24**

- "Byggnaderna kring Asea-torget har pekats ut som kulturhistoriskt värdefulla i det kulturmiljöunderlag som just nu tas fram för Västerås stad, Delområde Centrala innerstaden. Den södra delen är utpekad som kulturhistoriskt värdefull byggnad inom kvarteret Njord. Den föreslagna påbyggnaden riskerar att dominera den befintliga bebyggelsen runt torget. Det innebär att bebyggelsen som en del av riksintresset kommer att påverkas negativt."

-

Kommentar: I samband med denna detaljplan har en kulturhistorisk bedömning tagits fram (Antikvarisk konsekvensbedömning Hille Hus o Historia ab). Bedömningen av granskningsförslaget är att riksintressets kulturhistoriska värden förblir oförändrade vid ett genomförande av planförslaget. Det resulterar i att förslaget får neutral påverkan på riksintresset. Landskapets läsbarhet, det vill säga möjligheterna att förstå och uppleva områdets riksintressanta kulturhistoriska sammanhang, förblir hög. De betydelsefulla objekt, karaktärsdrag, strukturer, funktioner och samband som legat till grund för utpekandet av riksintresset kommer att påverkas men endast marginellt.

Bedömningar av särskild vikt:

- Forum har inte bedömts vara en av de byggnader av särskild betydelse för riksintressets uttryck inom karaktärsområde 1 – Centrum. Därmed påverkas inget för riksintresset betydelsefullt objekt.
- Planförslaget förhåller sig till samma struktur och skala som modernismens bebyggelse i centrala Västerås och kan betraktas som en del av den utveckling och successiva skalförskjutning som skett från uppförandet av Melkerkontoret och anläggandet av Aseatorget på 1960-talet till påbyggnaden av Punkt på 1990-talet. Förslaget tillför nya funktioner med behåller också de nuvarande. Därmed påverkas inte riksintressets karaktärsdrag, strukturer, funktioner och samband.
- Den nya volymen skymmer inte någon byggnad eller vy som bedömts vara viktig för riksintressets uttryck. Den kommer inte heller att medföra mer än en marginell förändring av stadens siluett.

	Förändring						
Områdets värden kommer att	förädlas	förökas	förstärkas	förbli oförändrade	försvagas	försvagas	försvinner
Innebörd	förbättring			neutral påverkan	skada	påtaglig skada	
Förhållnings-sätt	Inspirera - stärka			Hänsyn	Hindra - lindra	Ej tillämpligt	
	Berika			Bruka varsamt	Minimera skadan	Undvika skadan	

Genomförd bedömning av planförslaget enligt den matris som redovisas av Riksantikvarieämbetet i rapporten Kulturmiljövårdens riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken – Handbok (2014-06-23)

- Västerås genomgick en genomgripande cityomvandling under efterkrigstiden. Viktiga karaktärsdrag är enligt innerstadsutredningen breda gator, arkader, gågator och torg, stora byggnadsvolymer som ibland upptar ett kvarter, trafikseparering, påkostade material, utformning av hög klass med mera.
 Torget flankeras förutom av kvarteret Njord av varuhuset Punkt (1966 - 1968, påbyggd under 1990-talet), Skrapan (1988 - 1990), kontoren som uppfördes för ASEAs räkning 1939 samt Melkerkontoret (1956–1959). Det första huvudkontoret är uppfört 1916 - 1919 med sitt karaktäristiska torn, Ottartornet, och ligger strax söder om ASEA-torget.

Kommentar: Tillbyggnaden av Njord bygger vidare på det modernistiska arvet och knyter an till omgivande skalor på stadsrummet och intilliggande byggnader. Kontorshuset Melker är en fondbyggnad till torg och gaturum. Övriga byggnader inramar torget i olika skalor, från lägre nivåer i kvarteret Nore till glasskrapan i 25 våningar i kvarteret Lorens i norr. Samtliga byggnader runt Melkertorget är gestaltade som kraftfulla arkitektoniska individer utförda i tidstypisk modernistisk arkitektur, från 1940 tal fram till nutid. De dominerande materialen på omgivande byggnader är tegel, glas och metall.

- Länsstyrelsen anser att en rivning av den äldre tegelbyggnaden från 1969/70 i kvarteret gör att den arkitektoniska tanke där äldre byggnadskropp möter ny försvinner. Den äldre byggnaden uppfördes av ASEA bland annat som matsal och för utställningar. Den nya fasaden, när Konserthuset byggdes, fick tillsammans med den äldre tegelfasaden en variation av rätvinkliga och runda former, stram och sluten fasad, rött tegel och glas och tegel i mönstersättning. Denna del av fasaden på konserthuset riskeras att tyngas ner och skymmas av den utskjutande del som är tänkt med påbyggnaden. Den äldre tegelfasaden föreslås att rivas och ersättas med nytt tegel med stora fönsterytor. Den slutna karaktären vilket även representerar varuhuset Punkt kommer därmed att försvinna. Den nya byggnaden får en mycket framträdande roll och med sin två våningar höga avslutningen riskerar den att konkurrera med byggnaderna runt torget och därmed dominera i höjd och uttryck. Den nya glasade byggnaden kommer att konkurrera med Melkerkontoret vad gäller både glasfasad och höjd. Varuhuset Punkt kommer att bli lägre än den nya byggnaden. Skalor förskjuts och med det påverkas riksintresset negativt.

Kommentar: I den kulturmiljö inventering som läns museet genomförde (2021) som ett samverkansprojekt med länsstyrelsen och Västerås stad pekas inte Forum byggnad ut som en särskilt värdefull byggnad.

Sockelvåningarna som till största del utgörs av det gamla Formuhuset bevaras i stora delar. Men för att den nya byggnaden ska bli en välfungerande cityfastighet behöver dessa fasader till viss del stödja mer extroverta verksamheter som bidrar till ett livligare och intressantare gaturum med centrumfunktioner som tar stöd i de flöden av människor som nu och i framtiden rör sig utmed Kopparbergsvägen från resecentret och Vasaparken till Stora Gatan. Den norra sektionen av Forum rekonstrueras i granskningsförslaget för att bibehålla upplevelsen av en solid och robust tegelbyggnad. Fasaden öppnas samtidigt upp med nya glaspartier för att ge dagsljus till arbetsplatserna innanför och möjliggöra för fungerande centrumfunktioner med entréer och fönster som ger liv och aktivitet till utanförliggande gaturum.

Den norra delen av Forumbyggnaden är idag helt tomställd och inte ombyggd sedan tidigt 90 tal och ger därför möjlighet till mer omfattande åtgärder än den södra delen av byggnaden. I den norra delen som rivs kommer helt andra laster att behöva tas omhand beroende på att fler våningar läggs till.

Utöver detta måste nya trapphus byggas för att skapa tillgänglighet enligt dagens normer och krav liksom en anpassning av själva våningsplanens färdiga golvnivåer. Detta gäller såväl som access utifrån gaturummen som rörelser inuti byggnaden. Det senare är extra viktigt då de två (kanske tre) nedre planen ska ha samma golvnivåer som i det angränsande kongresshuset med stora flöden av människor som rör sig mellan dessa. Kongressbyggnaden i sig har rätt förutsättningar vad gäller tillgänglighet, rationella ytor och logistik, men i dag är det en stor brist att Forumbyggnadens entréplan ligger en knapp meter ovanför trottoar, en problematisk höjdförskjutning som därefter upprepar sig i förhållande till kongresshuset i alla ovanliggande plan. Kongressen kommer fortsätta att använda ytor i den nya byggnadskroppen även efter byggnationen. Vid tillkomsten av Konserthuset kunde höjdskillnaden hanteras då den kommande entrén kunde placeras långt in i kvarteret och en svagt slutande ramp kunde skapas. En ramp på stadens mark finns i dag vid entrén mot Kopparbergsvägen. Liknande rampkonstruktioner är ingen bra lösning och i samband med föreslagen utformning kommer denna att tas bort och ersättas av de nya entréerna med god tillgänglighet.

Den befintliga stommen i norra delen kan inte återanvändas för bärning av ovanför liggande volymer. Skulle stommen sparas kommer redan existerande pelare, schakt och ett trapphus att få sällskap av en hel uppsättning likadana till. Hela våningsplanen blir därmed en skog av pelare, schakt och trapphus vilket medför oanvändbara lokaler. Källaren måste på grund av större laster med större nya pelare som möter kvarvarande pelares grundläggning grävas ut i sin helhet. Med tanke på de omfattande ingreppen föreslår vi att som huvudalternativ acceptera att denna del av tidigare Forumbyggnaden får dagens tegelfasad nedmonterad och återuppbyggd. Tidigare projekt visar att ca 70% av teglet kan sparas och återanvändas vid nedmontering. Tegelfasaden nedmonteras och bakomliggande stomme rivs, ny grundläggning utförs, nya våningsplan byggs på rätt nivåer för tillgänglighet och funktion ut som invändigt tillsammans med nya trapphus med hissar med tillgänglighet. Därefter återbyggs tegelfasaden med tegelstenar från befintlig byggnad med lämpliga entréer samt fönster. Denna metod är inte bara ett föredra teknisk och ekonomiskt utan också säkrare under själva byggnationen.

Den utkragande delen i övre plan mot Munkgatan måste nedmonteras då bakomliggande betongbjälklag och förstärkningar inte har någon stomme kvar att förankra sig i. Denna del av fasaden kan återuppbyggas exakt i samma utförande och mått som i dag. Ny stomme med våningsplan i rätt nivåer och tidsanpassade trapphus byggs innanför. Då byggnaden behöver anpassas till inte enbart nuläge utan även tillåtas fungera som en viktig länk mellan nya resecentret och stadens urbana city kommer den rekonstruerade fasaden att få nya entréer och fönster.

Tillbyggnaden av Njord är låg mot söder, med totalt 4 våningsplan som möter skalan på Konserthuset, Ottar, Nore och Vasaparkens trädkronor. I mötet med Punkt och Melkerhuset, som är mycket mer storskaliga och avsevärt större i såväl längd som volym och mer urbana med utanförliggande storskaliga stadsrum, trappas den nya byggnaden upp till sju plan totalt. För att särskilja det gamla från det nya är ett våningsplan indraget mellan Forumhuset och ovanför liggande påbyggnad. I den norra sektionen infogades slutligen en volym med tre mindre våningsplan, till totalt tio plan, som ett mothåll mot Punkt och Skrapan med sina 25 våningar diagonalt över torget. Tre stora trappade takterrasser tillför ny grönska och soliga vistelseytor för rekreation med utblick mot Vasaparken och Mälaren. Den föreslagna byggnaden är en ny årsring av modern arkitektur som byggs för att ge plats för fler funktioner och verksamhetsytor längs ett av Västerås viktigaste stråk och entréområden. Fasadernas uttryck fullföljer byggnadens strukturella komposition med tre terrasserande nivåer. Den nedre delen ligger som volym i samma läge som den tidigare Forumbyggnaden. Materialet föreslås som återvunnet tegel från de rivna delarna av den befintliga byggnaden. De rekonstruerade fasaderna får nya glaspartier i två plan vilket är en nödvändig funktion för innanför liggande ytors dagsljus och flöden. Samtidigt ger dessa glaspartier ett stadsmässigt och extrovert uttryck i mötet med Kopparbergsvägen och Munkgatan. Ovanför den rekonstruerade fasaden i tegel kommer en transistionsvåning i glas och därefter ett våningsplan med trä, stål och glas som material. Valet av fasadmateriäl är gjort med avsikten att lösa upp och ta ned kontrasten mellan byggnad och himmel. Det reflekterar himlavalvet på ett föredömligt vis med olika ljus och molnformationer, något som även varit en gestaltningsidé på såväl Melkerkontoret som höguset Skrapan.

- Länsstyrelsen efterlyser även vyer och bilder som visar befintlig bebyggelse och påbyggnaden under alla årstider, även när träden är avlövide.

Kommentar: I bilagan *Analys-och gestaltningsprinciper* är merparten av vyer nu justerade med avlövide träd.

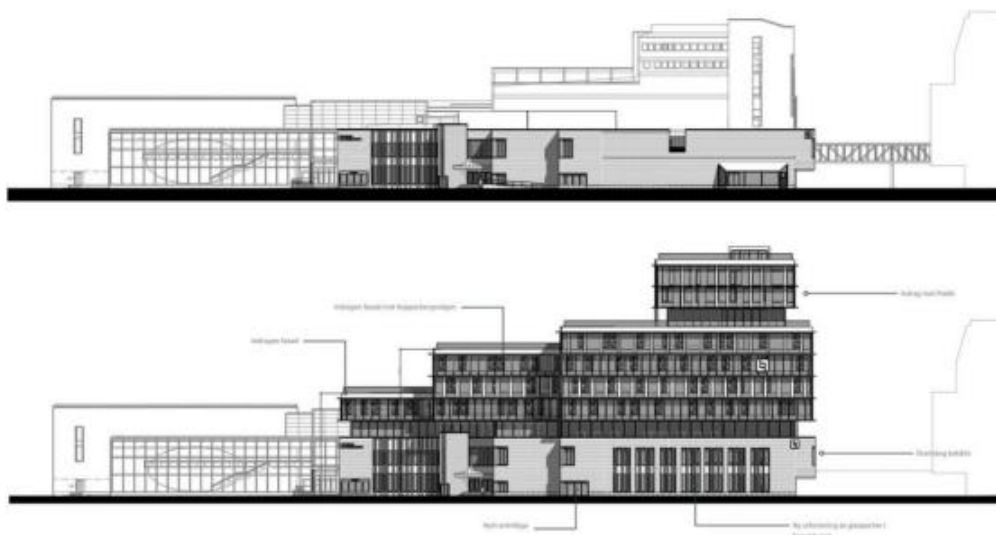
- Länsstyrelsen kan, efter att ha tagit del av vyn från Djäkneberget, se att föreslagen nybyggnad kommer att blockera större delen av byggnadsmiljön Västerås ångkraftverk.
- Länsstyrelsen vill också uppmärksamma de kumulativa effekterna. Länsstyrelsen kan konstatera, vad gäller stadssiluetten, att om vyn från Djäkneberget slås samman med vyn från Djäkneberget gällande Västerås resecentrum (DP 1811) riskerar Ottarstornet som landmärke att försvagas och riksintresset riskerar att påtagligt skadas. Länsstyrelsen ser också en risk att riksintresset kommer att påverkas negativt då det i kulturmiljöanalysen föreslås att öppna upp fasader även i kvarteret Mats

och i kvarteret Loke. Sammantaget kan kommande planer påverka riksintresset negativt.

Kommentar: Västerås stadssiluett upptas inte som ett eget uttryck för riksintresset på samma vis som i exempelvis Uppsala stad (C40A) och Stockholms innerstad med Djurgården (AB115). Det är istället ett antal högre byggnader som nämns i beskrivningen, bland annat domkyrkans torn, stadshustornet och Ottartornet. I praktiken har Västerås en varierad siluett med ett flertal byggnader motsvarande 12–15 våningar utöver de tre solitärerna Skrapan, ångkraftverket och spannmålssilon.

Den nu föreslagna byggnaden förhåller sig till de byggnadshöjder som redan finns i centrala Västerås. Med en höjd motsvarande Melkerkontoret riskerar den inte att konkurrera med de viktiga höga byggnader som riksintresset pekat ut. Påverkan på stadssiluetten kommer att bli liten.

En viktig del av förslaget är att öppna upp den idag slutna fasaden mot Kopparbergsvägen i Forums norra del. Därtill måste fasaden på samma del av byggnaden demonteras för att det skall bli möjligt att göra om den bakomliggande betongkonstruktionen. Anledningen är att bjälklagen ligger på fel nivå för att uppnå kraven på tillgänglighet på ett tillfredställande sätt. Avsikten är dock att den befintliga tegelmuren skall återskapas, inklusive överhänget mot Munkgatan, men med nya fönsteröppningar. De nya fönsteröppningarna skall byggas med slitsar inspirerade av de befintliga fönsterslitsarna söder om Forums entré (som numera ingår i Västerås konserthus).

Kvarteret Njord sett från öster som det ser ut idag (ovan) och kommer att se ut enligt de gestaltningsprinciper som redovisas i förslaget (nedan). Här syns de fönsterslitsar som redan finns på huset samt de nya som föreslås. Påbyggnaden är stor i förhållande till den befintliga byggnaden och kommer oundvikligen att leda till att Forum som helhet får en ny karaktär. Aros Congress Center kommer att skymmas helt av tillbyggnaden. Bild ur Njord – Analys och gestaltningsprinciper, Archus 2022-06-15.

I samband med denna detaljplan har en kulturhistorisk bedömning tagits fram (Antikvarisk konsekvensbedömning Hille Hus o Historia ab). Bedömningen av granskningsförslaget är att riksintressets kulturhistoriska värden förblir oförändrade vid ett genomförande av planförslaget. Det resulterar i att förslaget får neutral påverkan på riksintresset. Landskapets läsbarhet, det vill säga möjligheterna att

förstå och uppleva områdets riksintressanta kulturhistoriska sammanhang, förblir hög. De betydelsefulla objekt, karaktärsdrag, strukturer, funktioner och samband som legat till grund för utpekandet av riksintresset kommer att påverkas men endast marginellt. Läs dokumentet Konsekvensanalys riksintressekulturmiljö för dp 1941 för mer information. Läs särskilt samlad bedömning enligt miljöbalken 3 kap.

Kompletterande vyer från Djäkneberget se sid bilaga Analys och Gestaltungsprinciper 22-09-07 med avlövdade träd har tagits fram. Beroende på vypunkt så ser man olika delar av stadens taklandskap och stadsiluett.

▪ **Klimat**

Länsstyrelsen noterar att det står i planbeskrivningen att nya och förbättrade cykelparkeringar bör ordnas och att vissa platser ska vara utomhus. Länsstyrelsen anser att plankartan bör kompletteras med cykelparkeringarnas läge utomhus.

Kommentar: Cykelparkeringar kommer att lösas inom kvartersmark av fastighetsägare.

▪ **Buller**

Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga ifall det är på våning 4 eller våning 5 som riktvärdet uppfylls enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Även planbeskrivningen bör kompletteras med beräknade ljudnivåer på takterrasser och bostadsbalkonger. Ifall ljudnivån på bostadsbalkongerna inte uppfyller riktvärdena enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader bör kommunen komplettera plankartan med nödvändig planbestämmelse.

Kommentar: En uppdaterad bullerutredning har tagits fram av Acad. Bostäder planeras endast på de två översta våningarna vilket innebär att riktvärden för trafikbuller uppfylls. Den högsta beräknade maximala ljudnivån på fasad är 81 dB(A) både nattetid och dagtid. Riktvärden för gemensam uteplats kan uppfyllas på tak till högsta delen av byggnaden. För verksamheter, kontor och hotell finns inga riktvärden på ljudnivåer mot fasad. Plankartan har uppdaterats med skyddsbestämmelse mot störningar (m_1).

▪ **Kulturmiljö**

Länsstyrelsen anser att byggnaden i kvarteret Njord uppförd för ASEA 1969/70 omfattas av förvanskingsförbud 8 kap. 13 § PBL och varsamhetsbestämmelser enligt PBL kap 8 §17. Länsstyrelsen är positiv till att Forumbyggnaden får skyddsbestämmelser men dessa bör omfatta den hela tegelfasaden. En ny påbyggnad mot Kopparvägen bör dras in så att dess fasad inte skjuter ut över befintlig tegelfasad med bland annat sitt rundade parti.

Kommentar: Den nya byggandens fasader har dragits in i granskningsförslaget enligt önskemål från Länsstyrelsen.

▪ **Fornlämningar**

Fastigheten Njord 8 ligger inom fornlämningsområde för stadslager Västerås stad L2002:434. Markingrepp inom fornlämningsområde kräver tillstånd från

Länsstyrelsen. Kommunen bör kontakta Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion i god tid innan eventuella ingrepp i marken för bedömning av arkeologiska åtgärder.

Kommentar: Synpunkter har noterats och därigenom har planbeskrivningen förtydligats.

2. KULTURNÄMNDEN

Sammanfattningen ur skrivelsen citeras. I övrigt se bilaga 3.

” I planen avser man att riva halva Forumbyggnaden. Mot bakgrund av ovanstående vill kulturnämnden framföra att en rivning olämplig. Rivning av riksintressant bebyggelse kan få upprepningseffekt och leda till fler rivningsanspråk på det modernistiska riksintressanta kulturarvet. Det kan i längden få stora negativa konsekvenser och försvaga läsbarheten riksintresseberättelsen och den centrumomvandling som var så typisk för Västerås. I planarbetet bör man därför studera vidare lösningar för att genomföra en påbyggnad med bibehållen befintlig byggnad.” utgår. - att sista meningen i andra stycket kompletteras så den lyder ”Kulturnämnden anser att detta kulturarv ska värnas för framtiden, samtidigt som tillkommande bebyggelse bidrar till dynamiska stadsmiljöer. Kulturnämnden anser att den föreslagna till- och ombyggnationen, med förbehåll för nedanstående, mycket väl kan bidra till detta”.

Kommentar: se svar till Länsstyrelsen på frågan om varför det behövs en demontering och rekonstruktion av den norra sektionen av Forum.

3. VÄSTMANLANDS LÄNS MUSEUM

Kulturhistoriskt värde

”Planområdet ligger inom riksintresse för kulturmiljövård. I uttrycket för riksintresset omnämns centrumområdet med enhetlig modernistisk bebyggelse från 1950–1970-talet, vilket delar av bebyggelsen inom planområdet är en del av. Länsmuseum bedömer att planområdets bebyggelse har höga miljöskapande värden och utgör en del av ett gaturum av stor betydelse för staden. Det är den första gatuvy som visas för en besökare som anländer till staden via tåg. Området hör till Västerås centrala delar och ligger intill flera för Västerås betydelsefulla byggnader med höga kulturvärden såsom Västerås stadshus, Melkerkontoret, ASEA:s kontorsbyggnad i kvarteret Ottar samt Skrapan. Flera av dessa byggnader är symbolbyggnader och landmärken för Västerås. Byggnaderna har betydelse i stadssiluetten, till exempel Ottartornet, stadshusets torn och Skrapan. Företaget ASEA har haft stor betydelse för stadens framväxt, vilket dess äldre och yngre kontors- och verkstadsbyggnader berättar om. För ASEA:s byggnader har rött tegel varit kännetecknande genom tiderna. Forumhuset är väl bevarat i proportioner, byggnadsmaterial och utformning och utgör ett gott exempel på ett modernistiskt kontorshus. Det är även intressant ur ett lokalhistoriskt perspektiv som en av ASEA:s (ABB) kontorsbyggnader, ett företag som har haft stor betydelse för stadens framväxt. ASEA:s modernistiska bebyggelse visar på företagets utveckling under andra halvan av 1900-talet. Viktiga karaktärsdrag för byggnaden är den rätlinjiga byggnadskroppen, slutna fasader i mörkt tegel, osymmetriskt placerade fönster med mörka smala bågar i vertikal verkan, koppardetaljer till exempel i skärmtak och partier vid fönstren samt trapphus i rundad form. Konserthuset från år 2002 utgör en byggnad uppförd av hög kvalitet beträffande utformning och byggnadsmaterial samt har anpassats väl till den bebyggelsemiljö den är en del av. Byggnadens fasadmateriel rött tegel och glas återfinns i andra byggnader i bebyggelsemiljön,

medan byggnadens form är mer friare och individuell. Formen kan berätta om dess funktion som konserthus från den aktuella tiden. Integrerat i byggnaden finns konstverk, bland annat Helnot i blått och rött neonrör av konstnären Michel Richter, som är väl synlig exteriört. Läns museets åsikt Bebyggelsen som detaljplanen tillåter innebär att en ny årsring tillförs samt att vissa siktlinjer påverkas, vilket har redogjorts för i planbeskrivningen. Läns museet är positivt till intentionen som anges i detaljplanen "att byggnaden utformas med en hög arkitektonisk kvalitet som samspelar med dess omgivning". Läns museet anser dock inte att det sistnämnde uppnås med föreliggande förslag. "

Kommentar: Se svar på kommentar till Länsstyrelsen ovan.

4. LANTMÄTERIMYNDIGHETEN

Lantmäterimyndigheten hade synpunkter gällande:

- Plankarta
- Planbeskrivning. " Planbeskrivningen saknar kapitel som redovisar ekonomiska konsekvenser för berörda fastigheter och rättighetshavare. Planbeskrivningen bör förtydligas vad gäller de fastighetsregleringar som erfordras vid genomförandet av detaljplanen. För att tydliggöra föreslår Lantmäterimyndigheten att bilder sätts in."
- Redaktionella synpunkter

Kommentar: Vi tar med oss era synpunkter och förtydligar plankartan, justerar planbeskrivningen samt lägger till bilder som visar fastighetsregleringar. Planbeskrivningen har kompletterats även med en ny huvudrubrik *Planens konsekvenser*, där fastighetskonsekvenser och fastighetsreglering, ekonomiska konsekvenser, konsekvenser för riksintresset med mera redovisas mer ingående.

5. TEKNISKA NÄMNDEN

Sammanfattningen ur skrivelsen citeras. I övrigt se bilaga 2.

"Detaljplanen bedöms inte bidra till några utökade driftkostnader för Tekniska nämnden då detaljplanen inte förändrar driftytor på allmän plats. Detaljplanen planerar dock för utökade verksamheter med in- och utgångar mot allmän plats så det finns anledning att tro att allmän plats kommer tas i anspråk i större utsträckning än idag.

Kommentar: Planen innebär synnerligen att allmän plats som gränser till planområdet kommer utnyttjas i större utsträckning än den gör idag. Platsen är dock i nuläget ödsligt och används inte av många västeråsare. Planen syftar med att aktivera platsen, inklusive allmän plats.

6. FASTIGHETSNÄMNDEN

"Den föreslagna utvecklingen inom fastigheten är positiv och det är en förutsättning för den fortsatta verksamheten i den befintliga kongressbyggnaden. Detaljplanen medger att ett antal nya fastigheter får bildas för bostadsändamål inom kvartersmark. Detaljplanen medför även marktransfering mellan Västerås Stad och Exploatören. Fastighetsreglering behöver ske mellan Njord 8 och Västerås 1:1 för att fastigheterna ska stämma överens med detaljplanens användningssätt. Ansökan om fastighetsbildning sker hos Lantmäterimyndigheten av fastighetsägare.

Teknik- och fastighetsförvaltningen uppmärksammar byggnadsnämnden på att ett Exploateringsavtal ska tecknas mellan Exploatör och Västerås stad som klargör för hur genomförandet av detaljplanen ska gå till. Avtal kommer att tecknas mellan Exploatör och Västerås stad för att dels samordna ombyggnation av gaturummet som ligger i direkt anslutning till planområdet. En överenskommelse som innefattar fastighetsregleringen och marktransferering mellan Exploatören och Staden ska komma till stånd.”

Kommentar: Inga kommentarer.

7. RÄDDNINGSTJÄNSTEN MÄLARDALEN

”Räddningstjänsten kan utgöra alternativ utrymningsväg för bostäder där underkant som används vid utrymning är högst 23 meter över marken. Detta under förutsättning att resterande krav på uppställningsplats, framkomlighet med mera är uppfyllda. Över 23 meter ska utrymningsstrategin utformas med enbart byggnadstekniska lösningar.”

Kommentar: Vi noterar era synpunkter.

8. POSTNORD

” Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.”

Kommentar: Denna är i sig inget som regleras i detaljplan men fastighetsägaren har tagit del av era synpunkter.

9. SKANOVA

”Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.”

Kommentar: Planbeskrivningen har förtydligats att teleanläggningar mm. finns inom planområdet och eventuell flytt bekostas av exploatören.

10. MÄLARENERGI

Befintliga kablar och ledningar ska beaktas.

Kommentar: Noterat.

11. KUNGSLEDEN AB

”Man behöver ta hänsyn till ljudnivåer från evenemang som arrangeras på Aseatorget. Aseatorget är stadens största torg och används för Musikevent, festivaler och liknande arrangemang.

Hur påverkas parkeringssituationen i City med anledning av tillkommande kontorslokaler och bostäder?

Aseatorget är ett torg med många soltimmar pga. sitt läge och byggnader omkring. Vilken påverkan på skuggbildning har den nya byggnaden?”

Kommentar: Bullerutredning har tagits fram och det visar sig inte vara problematiskt med dem planerade bostäderna på plats. Ekvivalent ljudnivåer, dvs medelvärde under en viss period är det som räknas fram. Bullerutredningar tar inte stickprov på det sättet som ni beskriver.

Det finns väldigt stort överskott parkeringsplatser i Punkt. Parkerings- och trafikförhållanden efter kommande exploateringen redovisas utförligt i var sin utredning.

Skuggbildning redovisas i solstudie som publicerades i samband med samråd. I och med exploateringen kommer en viss nivåskuggbildning men inte i så stor omfattning som anses utgöra någon väsentlig olägenhet.

12. KOLLEKTIVTRAFIKFÖRVALTNINGEN

”Kollektivtrafikförvaltningen ställer sig även positiv till att gång- och cykelstråken utformas med tydlig separering för att undvika konflikter med andra funktioner i Munkgatan, samt förbättrade cykelparkeringar.”

Kommentar: Trafiksäkra passager för gående och cyklister eftersträvas av staden. Denna detaljplan omfattar i princip inga sådana stråken men vi noterar era synpunkter.

Samlad bedömning

Sammanfattning av ändringar

Nedan sammanfattas de ändringar som har gjorts i planhandlingarna efter samrådet.

Förändringar efter samråd

- Indragen fasad i mötet med Konserthuset och Kopparbergsvägen och Punkt
- Ny utformning av fönsterpartier rekonstruerad tegelfasad i norra delen av forumhuset som tar upp byggnadens tidigare formspråk
- Forumhusets överhäng mot Munkgatan rekonstrueras så byggnadens tidigare karaktär bibehålls
- Nytt läge för entréer mot Kopparbergsvägen och Munkgatan
- Planbeskrivningen har kompletterats med en ny huvudrubrik *Planens konsekvenser*. Under planens konsekvenser redovisas mer ingående, undersökning om betydande miljöpåverkan, miljökonsekvenser, konsekvenser för riksintresse för kulturmiljövården, miljö kvalitetsnormer, ekonomiska- och fastighetskonsekvenser, fastighetsreglering och gastighets konsekvenser.
- Riksintresset, gestaltning och kulturmiljö beskrivs mer utförlig
- Framtagande av kulturhistorisk bedömning (Antikvarisk konsekvensbedömning Hille Hus o Historia ab). samlad bedömning om påverkan på riksintresse kulturmiljövården för detaljplan Njord 8.
- Mellan samråd och granskning har även bullerutredningen kompletterats och förtydligats efter inkomna synpunkter.
- Framtagande av luftutredning
- Plangränserna har setts över och ny användning har lagt till (GATA₁), detta eftersom en del av kvartersmark kommer att övergå till allmän platsmark.
- Utformnings-, skydd av kulturvården och utförandebestämmelser har uppdaterats och förtydligats.

- Varsamhetsbestämmelse (k_1) har tillagts
- Bestämmelse om högsta våningsantal har tillagts
- Ny skyddsbestämmelse gällande buller har tillagts på plankartan.
- Rätt höjd på bestämmelse om högsta nockhöjd i meter har uppdaterats, bla antal meter över angivet nollplan. Samrådsförslaget visade fel värde i meter, dvs nockhöjd från markplan.
- Ny skyddsbestämmelse har lagts till, gäller reglering av buller (m_1)
- Nya utförandebestämmelser har lagts till, gäller trapphus/fläktrum (b_1, b_2)
- Ny bestämmelse om rivningsförbud (r_1) har lagts till Konserthuset (R)
- Huvudmannaskap och genomförandetid har tillagts

Sammanfattningsvis ger planförslaget flera positiva effekter till området och staden eftersom central mark kan användas till nya lägenheter och kontor vilket bidrar till att uppfylla målen i bostadsförsörjningsprogrammet.

Med ett genomförande av förslaget kommer stadsbilden kring Aseatorget att påverkas i hög grad. Därigenom, med en ny volym placerad ovanpå Forum kommer kvarteret att bli även tydligare definierat i gaturummet och byggnaden får en betydligt mer framskjuten roll i upplevelsen av platsen.

Stadsbilden kommer att påverkas positivt av en ny byggnad med väl gestaltade fasader. Planen ställer krav på hög arkitektonisk kvalitet. Planförslaget bedöms ha tagit hänsyn till såväl allmänna som enskilda intressen.

Sett till riksintressets uttryck kan det konstateras att planförslaget tillför nya funktioner men behåller också de nuvarande. Därmed påverkas inte riksintressets karaktärsdrag, strukturer, funktioner och samband. Den nya volymen skymmer inte någon byggnad eller vy som bedömts vara viktig för riksintressets uttryck och den kommer inte heller att medföra mer än en marginell förändring av stadens siluett. Riksintresset skyddas ytterligare då Konserthuset (**R**) kommer att bevaras och förses med varsamhetsbestämmelse och rivningsförbud (**k_1 - Kulturhistoriskt värdefull byggnad där den ursprungliga arkitektoniska karaktären ska bibehållas med avseende på volym, proportioner, material, materialbehandling, färgsättning samt detaljeringsnivå, r_1 - Byggnad får inte rivas**). Se plankarta och planbeskrivning, sid 17.

Kvarstående synpunkter

Detaljplanen lämnas till granskning med kvarstående synpunkter. Synpunkter som inte eller till endast viss del, tillmötesgått är:

- Länsstyrelsen

Bilaga 1. Länsstyrelsen

Bilaga 2. Tekniska nämnden

Bilaga 3. Kulturnämnden

BILAGA 1

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Yttrande

1 (5)

Datum

Ärendebeteckning

2022-02-28

402-6243-2021

Västerås stad, Stadsbyggnadsförvaltningen
byggnadsnamnd@vasteras.se

Samrådsyttrande över detaljplan för Njord 8, Västerås, Västerås kommun

Rubricerat ärende har översänts till Länsstyrelsen för samråd enligt 5 kap 11 § Plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Detaljplanens syfte

Detaljplanens syfte är att pröva möjligheten att bygga om och till befintligt kongresscenter/kontor. Planläggningen syftar även till att säkerställa att byggnaden utformas med en hög arkitektonisk kvalitet som samspelar med dess omgivning eftersom den ligger i ett centralt, strategiskt viktigt och synligt läge i Västerås centrum, som även ligger inom riksintresse för kulturmiljövård. Målsättningen är att utveckla kvarteret utifrån dess karaktäristiska dragen, öppna upp de stängda fasaderna mot Kopparbergsvägen samt att öka fastighetens användbarhet genom att pröva fler möjliga användningar, som centrumändamål, kontor och bostäder.

Överensstämmelse med översiktsplan

Enligt 4 kap 33 § PBL ska planbeskrivningen innehålla en redovisning om planen avviker från översiktsplanen, på vilket sätt den i så fall gör det och skälen för avvikelsen. Länsstyrelsen bedömer att detaljplanen inte avviker från översiktsplanen och är därmed i linje med översiktsplanens intensioner och mål.

Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Mot bakgrund av samrådsförslaget gör Länsstyrelsen nedan bedömning.

Riksintresse 3 kap. miljöbalken - Riksintresse för kulturmiljövården, Västerås stad U24

Planen omfattas av riksintresse för kulturmiljövården, Västerås stad, U24.

BILAGA 1

Länsstyrelsen
Västmanlands länYttrande
2022-02-282 (5)
402-6243-2021

Motivering för riksintresset är ”Stadslandskap med stadsmiljöer präglade av medeltida strukturer, regleringen under 1600-talet, industrisamhällets stadsbyggande främst i form av industrimiljöer, bostadsområden och samhällsservice från ca 1880-tal -1940-tal, centrumområde som visar modernismens centrumomvandling från ca 1950-tal – 1970-tal samt av betydelsen som stiftsstad, skolstad och residensstad”. Mer går att läsa i följande länk: [Riksantikvarieämbetet - riksintressen](#)

Byggnaderna kring Asea-torget har pekats ut som kulturhistoriskt värdefulla i det kulturmiljöunderlag som just nu tas fram för Västerås stad, Delområde Centrala innerstaden. Den södra delen är utpekad som kulturhistoriskt värdefull byggnad inom kvarteret Njord. Den föreslagna påbyggnaden riskerar att dominera den befintliga bebyggelsen runt torget. Det innebär att bebyggelsen som en del av riksintresset kommer att påverkas negativt.

Västerås genomgick en genomgripande cityomvandling under efterkrigstiden. Viktiga karaktärsdrag är enligt innerstadsutredningen breda gator, arkader, gågator och torg, stora byggnadsvolymer som ibland upptar ett kvarter, trafikseparering, påkostade material, utformning av hög klass med mera. Mycket av detta finns just vid ASEA-torget. Torget och byggnaderna är en del av riksintressets uttryck och har sammantaget ett högt kulturhistoriskt värde. Genom trafikseparering skapades möjlighet till torg för människor i centrum. Kring Asea-torget finns byggnader som representerar modernismens arkitektur på ett tydligt sätt där det går att läsa av funktion och verksamhet. Torget flankeras förutom av kvarteret Njord av varuhuset Punkt (1966 - 1968, påbyggd under 1990-talet), Skrapan (1988 - 1990), kontoren som uppfördes för ASEAs räkning 1939 samt Melkerkontoret (1956-1959). Det första huvudkontoret är uppfört 1916 - 1919 med sitt karaktäristiska torn, Ottartornet, och ligger strax söder om ASEA-torget.

Länsstyrelsen anser att en rivning av den äldre tegelbyggnaden från 1969/70 i kvarteret gör att den arkitektoniska tanke där äldre byggnadskropp möter ny försvinner. Den äldre byggnaden uppfördes av ASEA bland annat som matsal och för utställningar. Den nya fasaden, när Konserthuset byggdes, fick tillsammans med den äldre tegelfasaden en variation av rätvinkliga och runda former, stram och sluten fasad, rött tegel och glas och tegel i mönstersättning. Denna del av fasaden på konserthuset riskeras att tyngas ner och skymmas av den utskjutande del som är tänkt med påbyggnaden. Den äldre tegelfasaden föreslås att rivas och ersättas med nytt tegel med stora fönsterytor. Den slutna karaktären vilket även representerar varuhuset Punkt kommer därmed att försvinna. Den nya byggnaden får en mycket framträdande roll och med sin två våningar höga avslutningen riskerar den att konkurrera med byggnaderna runt torget och därmed dominera i höjd och uttryck. Den nya glasade byggnaden kommer att

BILAGA 1

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Yttrande
2022-02-28

3 (5)
402-6243-2021

konkurrera med Melkerkontoret vad gäller både glasfasad och höjd. Varuhuset Punkt kommer att bli lägre än den nya byggnaden. Skolor förskjuts och med det påverkas riksintresset negativt.

Länsstyrelsen efterlyser även vyer och bilder som visar befintlig bebyggelse och påbyggnaden under alla årstider, även när träden är avlövide.

Länsstyrelsen kan, efter att ha tagit del av vyn från Djäkneberget, se att föreslagen nybyggnad kommer att blockera större delen av byggnadsminnet Västerås ångkraftverk. Västerås ångkraftverk är sedan 1999 skyddat som byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen. Upplevelsen av ångkraftverket med sitt höga karaktäristiska torn är en viktig del av byggnadsminnet och dess kulturhistoriska värde.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma de kumulativa effekterna. Länsstyrelsen kan konstatera, vad gäller stadssiluetten, att om vyn från Djäkneberget slås samman med vyn från Djäkneberget gällande Västerås resecentrum (DP 1811) riskerar Ottarstornet som landmärke att försvagas och riksintresset riskerar att påtagligt skadas. Länsstyrelsen ser också en risk att riksintresset kommer att påverkas negativt då det i kulturmiljöanalysen föreslås att öppna upp fasader även i kvarteret Mats och i kvarteret Loke. Sammantaget kan kommande planer påverka riksintresset negativt.

Länsstyrelsen anser att ett genomförande av föreslagen byggnad inom kvarteret Njord kan innebära påtaglig skada på riksintresset Västerås stad. För att skadan inte ska bli påtaglig anser Länsstyrelsen följande:

- Den föreslagna byggnadens övre parti i två våningar tas bort

Råd enligt 2 kap. PBL

Miljö

Klimat

Länsstyrelsen noterar att det står i planbeskrivningen att nya och förbättrade cykelparkeringar bör ordnas och att vissa platser ska vara utomhus. Länsstyrelsen anser att plankartan bör kompletteras med cykelparkeringarnas läge utomhus.

Länsstyrelsen tycker det är positivt utifrån klimatsynpunkt att terrasserna ska utformas med inslag av grönska.

Länsstyrelsen anser att det i skyfallshänseende är värt att tänka på är att lågpartier ställs i relation till omgivande höjder.

BILAGA 1Länsstyrelsen
Västmanlands länYttrande
2022-02-284 (5)
402-6243-2021*Buller*

I planbeskrivningen står att högsta beräknade ekvivalenta ljudnivå på fasad är 62 dB(A). Från plan 4-5 och uppåt är den beräknade ekvivalenta ljudnivån på fasad 60 dB(A) eller lägre och om bostäder byggs från plan 4-5 och uppåt innehålls riktvärden. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga ifall det är på våning 4 eller våning 5 som riktvärdet uppfylls enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

Enligt trafikbullerutredningen (avsnitt 6.2) kan en gemensam uteplats som uppfyller riktvärdena för trafikbuller anordnas på taket på den högsta delen av byggnaden. Bullerutredningen anger även att för att klara riktvärden för uteplats på de lägre takytorna, krävs bullerdämpande åtgärder i form av 1,5-2 m höga bullerskärmar på tak, mot Kopparlundsvägen och järnvägen. Länsstyrelsen anser att kommunen bör komplettera planbeskrivningen med beräknade ljudnivåer på takterrasser och bostadsbalkonger. Ifall ljudnivån på bostadsbalkongerna inte uppfyller riktvärdena enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader bör kommunen ange i planbestämmelse att en gemensam uteplats ska anordnas på taket på den högsta delen av byggnaden.

*Kulturmiljö**Kulturmiljö*

Länsstyrelsen anser att byggnaden i kvarteret Njord uppförd för ASEA 1969/70 omfattas av förvanskningförbud 8 kap. 13 § PBL och varsamhetsbestämmelser enligt PBL kap 8 §17. Länsstyrelsen är positiv till att Forumbyggnaden får skyddsbestämmelser men dessa bör omfatta den hela tegelfasaden.

En ny påbyggnad mot Kopparvägen bör dras in så att dess fasad inte skjuter ut över befintlig tegelfasad med bland annat sitt rundade parti.

Fornlämningar

Fastigheten Njord 8 ligger inom fornlämningsområde för stadslager Västerås stad L2002:434. Markingrepp inom fornlämningsområde kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Kommunen bör kontakta Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion i god tid innan eventuella ingrepp i marken för bedömning av arkeologiska åtgärder.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Fredrik Hillblom, för frågor på telefon 010-2249433 eller via e-post fredrik.u.hillblom@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 6243-2021 i ämnesraden för e-post.

Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel, telefon 010-224 90 00.

BILAGA 1

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Yttrande
2022-02-28

5 (5)
402-6243-2021

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Stefan Renlund med planhandläggare Fredrik Hillblom som föredragande. I den slutliga handläggningen har också klimathandläggare Zandra Camber, biträdande avdelningschef Lena Strömvall, miljöskyddshandläggare Mikael Wulff samt kulturmiljöhandläggare Isa Lindqvist medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

BILAGA 2

VÄSTERÅS STAD
Tekniska nämnden, arbetsutskottet

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2021-12-09

1 (1)

§ 169

Dnr TN 2021/00750-1.7.1

Beslut - Yttrande över detaljplan för till- och ombyggnad av kongresscenter/kontor, Njord 8, Dp 1941**Beslut**

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till byggnadsnämnden.

Ärendebeskrivning

Syftet med planen är att pröva möjligheten att bygga om och till befintligt kongresscenter/kontor. Planläggningen syftar även till att säkerställa att byggnaden utformas med en hög arkitektonisk kvalitet som samspelar med dess omgivning eftersom den ligger i ett centralt, strategisk viktigt och synligt läge i Västerås centrum som även ligger inom riksintresse för kulturmiljövård. Målsättningen är att utveckla kvarteret utifrån dess karaktäristiska dragen, öppnar upp dem stängda fasaderna mot Kopparbergsvägen samt att öka fastighetens användbarhet genom att pröva fler möjliga användningar, som centrum-ändamål, kontor och bostäder.

Detaljplanen bedöms inte bidra till några utökade driftkostnader för Tekniska nämnden då detaljplanen inte förändrar driftytor på allmän plats. Detaljplanen planerar dock för utökade verksamheter med in- och utgångar mot allmän plats så det finns anledning att tro att allmän plats kommer tas i anspråk i större utsträckning än idag.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har i tjänstutlåtande, daterat den 29 november 2021, lämnat förslag till beslut:

1. Yttrandet godkänns och överlämnas till byggnadsnämnden.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till teknik- och fastighetsförvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Byggnadsnämnden

BILAGA 3

VÄSTERÅS STAD
KulturnämndenSAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2021-12-22

1 (3)

§ 255

Dnr KUN 2021/00466-1.7.1

Beslut - Remissvar för detaljplan för till- och ombyggnad av kongresscenter/kontor, Njord 8, Dp 1941**Beslut**

”Yttrande - Remiss - Detaljplan för till- och ombyggnad av kongresscenter/kontor, Njord 8, Dp 1941” daterat 2021-12-03 antas och överlämnas till Stadsbyggnadsförvaltningen med följande ändringar:

- att avsnittet som lyder ”I planen avser man att riva halva Forumbyggnaden. Mot bakgrund av ovanstående vill kulturnämnden framföra att en rivning olämplig. Rivning av riksintressant bebyggelse kan få upprepnings effekt och leda till fler rivningsanspråk på det modernistiska riksintressanta kulturarvet. Det kan i längden få stora negativa konsekvenser och försvaga läsbarheten riksintresseberättelsen och den centrumomvandling som var så typisk för Västerås. I planarbetet bör man därför studera vidare lösningar för att genomföra en påbyggnad med bibehållen befintlig byggnad.” utgår.
- att sista meningen i andra stycket kompletteras så den lyder ”Kulturnämnden anser att detta kulturarv ska värnas för framtiden, samtidigt som tillkommande bebyggelse bidrar till dynamiska stadsmiljöer. Kulturnämnden anser att den föreslagna till- och ombyggnationen, med förbehåll för nedanstående, mycket väl kan bidra till detta”.

Reservation

Jörgen Andersson, Maria Ringström (M), Ibrahim Onar (KD) reserverar sig mot beslutet.

Särskilt yttrande

Jörgen Andersson (M) inkommer med ett särskilt yttrande:

”I planen avser man att riva halva Forumbyggnaden. M och KD framför att en rivning är olämplig. Rivning av riksintressant bebyggelse kan få upprepnings effekter och leda till fler rivningsanspråk på det modernistiska riksintressanta kulturarvet. Det kan i längden få stora negativa konsekvenser och försvåra läsbarheten av riksintresseberättelsen och den centrumomvandling som var så typisk för Västerås. Vi är inte emot en ombyggnad/påbyggnad, tvärtom, men det måste gå att få till en utbyggnad så att den gamla fasaden kan behållas.

Jörgen Andersson M, Maria Ringström M, Johan Eriksson M, Håkan Ampellindh M, Ibrahim Onar KD”

Ärendebeskrivning

Samrådsremissen avser en utveckling av kvarteret Njord 8 med syfte att pröva om det är möjligt att bygga om och till en byggnad som i dag är kongresscenter och kontor. Förslaget är att bygga på Forumbyggnaden som ligger vid Kopparbergsvägen. Målet är att fastigheten ska kunna användas

BILAGA 3

VÄSTERÅS STAD
KulturnämndenSAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2021-12-22

2 (3)

till flera olika verksamheter. Ändamålen blir då centrum, kontor och eventuellt bostäder.

Rent konkret betyder förslaget att norra delen av Forumbyggnaden från 1969, rivs, och ny del uppförs på samma plats. En påbyggnad med två våningar på sydöstra delen av Forum huset trappas gradvis upp till tio våningar mot hörnet Munkgatan/ Kopperbergsvägen.

Kvarteret ligger inom riksintresset för kulturmiljövård Västerås [U 24] Riksintressets motivering är följande: Stadslandskap med stadsmiljöer präglade av medeltida strukturer, regleringen under 1600-talet, industrisamhällets stadsbyggande främst i form av industrimiljöer, bostadsområden och samhällsservice från ca 1880-tal -1940-tal, centrumområde som visar modernismens centrumomvandling från ca 1950-tal – 1970-tal samt av betydelsen som stiftsstad, skolstad och residensstad.

2018 ändrades riksintresset och ett nytt uttryck tillkom: Centrumområde med enhetlig modernistisk bebyggelse från 1950–1970-talen, konstnärlig utsmyckning inom och intill byggnaderna, stora varuhus med gallerior och parkeringshus som en del av det modernistiska idealet samt trafikseparering med tunnelsystem under centrumkärnan som gett möjlighet till torgbildningar för folkliv och kulturarenor. Modernistiska offentliga och kontorsbyggnader av hög arkitektonisk kvalitet så som Melkerkontoret med dess enhetliga och modernistiska glasfasad, Västerås stadshus med strama stenfasader och karaktäristiskt klocktorn, Västerås stadsbibliotek med tegelfasader och mosaikkonst samt polishuset med dess repetitiva betongfasader.

Det betyder att Forumbyggnaden är en del av den bebyggelse som har pekats ut som riksintressant.

Förvaltningen har lämnat följande förslag till beslut till nämnden:

”Yttrande - Remiss - Detaljplan för till- och ombyggnad av kongresscenter/kontor, Njord 8, Dp 1941” daterat 2021-12-03 antas och överlämnas till Stadsbyggnadsförvaltningen.

Yrkanden

Jacob Axelson (L) yrkar på följande ändringar i förvaltningens förslag till yttrande:

- att avsnittet som lyder ”I planen avser man att riva halva Forumbyggnaden. Mot bakgrund av ovanstående vill kulturnämnden framföra att en rivning olämplig. Rivning av riksintressant bebyggelse kan få upprepningseffekt och leda till fler rivningsanspråk på det modernistiska riksintressanta kulturarvet. Det kan i längden få stora negativa konsekvenser och försvaga läsbarheten riksintresseberättelsen och den centrumomvandling som var så typisk för Västerås. I planarbetet bör man därför studera vidare lösningar för att genomföra en påbyggnad med bibehållen befintlig byggnad.” utgår.

- att sista meningen i andra stycket kompletteras så den lyder ” Kulturnämnden anser att detta kulturarv ska värnas för framtiden, samtidigt som tillkommande bebyggelse bidrar till dynamiska stadsmiljöer.

VÄSTERÅS STAD
Kulturnämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
2021-12-22

BILAGA 3

3 (3)

Kulturnämnden anser att den föreslagna till- och ombyggnationen, med förbehåll för nedanstående, mycket väl kan bidra till detta”.

Jenny Setterholm, Per-Åke Olofsson (S), Mikael Palmqvist (C), Markus Lindgren (MP) yrkar bifall till Jacob Axelson (L) yrkande.

Jörgen Andersson (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag till yttrande.

Proposition

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, dels Jacob Axelson (L) ändringsyrkande, dels Jörgen Andersson (M) bifallsyrkande och föreslår en propositionsordning där förslagen ställs mot varandra. Nämnden godkänner föreslagen propositionsordning varpå den genomförs.

Ordföranden finner att nämnden bifaller Jacob Axelson (L) ändringsyrkande.